

Художня діяльність – важлива частина розвитку естетичного виховання та художньо-творчої культури дитини, основа її всеобщого, гармонійного розвитку, одна із найважливіших сторін орієнтованого виховання, загалом, естетичного. Твір мистецтва дає можливість впливати на процес художньої активності та творчості дитини, яка, в свою чергу, сприймає його індивідуально, залежно від свого внутрішнього психологічного стану, своїх почуттів, своїх переживань. Сприймаючи твір художнього мистецтва, дитина не обмежується звичайною фіксацією змісту. Вона сприймає образ «через призму свого індивідуального досвіду, вносить у нього нові елементи, яких, на її думку, бракує, тобто бере участь у творчому акті, у створенні власного індивідуального художнього образу» [3. с. 123]. Дитина, сприймаючи художній твір, обирає явища, осмислює їх на основі власного естетичного досвіду, додаючи у сприймання діцю від себе, тим самим розвиваючи художньо-творчу культуру та естетичний смак.

Гуманістична природа мистецтва полягає в тому, що воно збагачує естетичні почуття індивіда, його духовний світ, збільшує коло інтересів, розширює вузькі рамки утилітарного ставлення до дійсності, вводить особистість в безмежний хвилюючий світ прекрасного. Художня культура актуалізує естетичні, мистецтвознавчі та культурологічні знання, здобуті під час знайомства з творами мистецтва, розвиває емоційну та інтелектуальну сферу дитини. Враховуючи вікові особливості, сенсорний розвиток, що є основою формування інтелектуальних та художніх здібностей, на наш погляд, необхідно забезпечити систематичне педагогічне знайомство дітей дошкільного віку зі справжніми творами мистецтва.

Список використаних джерел

1. Белкіна Е. В. Естетичне виховання дітей шестирічного віку засобами образотворчого мистецтва (на матеріалі живопису): дис... к. пед. н.: спец. 13.00.01. – Загальна педагогіка та історія педагогіки. К., 1996. 190 с.

2. Голінська Т. М. Естетичний розвиток молодших школярів засобами синтезу мистецтв: дис.... к. пед. н.: 13.00.07. – Загальна педагогіка та історія педагогіки. Херсон, 2005. 240 с.

3. Кардашов В. М. Художньо-творчий розвиток особистості: теоретичний та методичний вимір: [монографія]. Мелітополь: ТОВ

«Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні». 2007. 256 с.

4. Левчук Л. Т. Естетика: підручник. [за загал. Ред. Л. Т. Левчук. 2-ге вид.]. К.: Вища школа, 2005. 431с.: іл.

Калабська В. С.

ПІДГОТОВКА ДИРИГЕНТА-ВИПУСКНИКА НА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ОРКЕСТРОВОГО КЛАСУ В УДПУ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

Диригування – найважливіша частина музичного виконання, в якому найглибше виявляється його сутність. З усіх музичних професій професія диригента найскладніша і найвідповідальніша. Якщо музикант-соліст розділяє свою відповідальність тільки з тим інструментом (голосом), на якому він показує своє виконавське мистецтво, то інструментом диригента є цілій колектив виконавців, який він повинен відчувати як єдиний інструмент та відповідати перед слухачами.

Мистецтво диригента полягає в його творчій інтерпретації музичного твору, своїх художніх намірів він передає колективу виконавців за допомогою жестів, виразної міміки, а також пояснювального слова під час репетицій. Складність диригентської професії обумовлюється її поліфункціональністю. Положення диригента в процесі виконання з сворідним: він повинен бути одноточно виконавцем, слухачем і критиком, знаходитися в центрі ланцюга «твір–виконання–сприйняття». Гарне виконання завжди є співтворчістю. Творчість видатних виконавців – це зразки глибокого проникнення в авторський текст, гідний приклад дбайливого до нього відношення.

Осягаючи композиторський задум, диригент передає своє уявлення про ідейно-художній зміст твору виконавцям і добивається від них точного донесення задуманого до слухацької аудиторії. Для цього необхідний постійний психологічний контакт диригента з оркестром і слухачами. Важливо відмінністю диригента від виконавця-соліста є те, що диригент зобов'язаний до репетиції чути музичний твір так само виразно, як чув цю музику композитор. Тому основою диригентської професії є здатність диригента пізнати і

внутрішні почуття все те, що буде відтворене виконавським колективом.

Диригувати – керувати, управляти оркестром при виконанні музичного твору можливо лише при глибокому знанні твору, чіткому уявленні про те, як він повинен прозвучати. Для цього диригент повинен мати виконавський план – план втілення музичного задуму композитора, який, на нашу думку, складається з покрокових розроблених та запланованих оркестрових репетицій. З цією метою при підготовці диригента-випускника на заняттях з оркестрового класу в УДПУ імені Павла Тичини був нами розроблений та запроваджений у навчальний процес щоденник репетицій.

Щоденник репетицій з оркестрового класу – це форматом А5 книжка, що розглядається та рекомендується до друку випусковою кафедрою інструментального виконавства УДПУ імені Павла Тичини на початку навчального року. Вона містить дві умовних частини: анотацію творів державної програми та зміст репетицій з оркестрового класу диригента-випускника.

Перша частина – це стисла анотація творів державної програми з диригування, яка складається з твору для оркестру та твору для соліста з оркестром. В анотації твору диригент-випускник повинен написати відомості про композитора (роки життя, основну діяльність), форму, тональний план, схему, основний темп, тобто все те, що є першим обов'язковим етапом при вивчені музичного твору.

Друга частина – зміст репетицій, що поділяється на те, що «заплановано» та практично «виконано». План репетицій фіксується їхньою датою проведення та підписами керівника оркестру народних інструментів та викладача з диригування.

Коли диригент-випускник планує репетицію з оркестром він ретельно вивчає нотний текст, який йому потрібно навчитися внутрішньо чути; вчиться цілісно сприймати музичний твір, вміщений в ньому ідейно-художній образ. Потім він продумує, як передати зміст музичного твору за допомогою специфічних диригентських засобів, як впливати на виконавський колектив і це фіксує у плані репетиції. Після репетиції диригент-випускник аналізує як вона пройшла і своє резюме записує у частині «виконано». На основі цього резюме він планує наступну репетицію з оркестром.

Отже, диригент повинен володіти цілим комплексом музичних здібностей, знань, а також особистісних якостей. Тому на заняттях з

оркестрового класу в УДПУ імені Павла Тичини диригенти-випускники не тільки розвивають музичний слух, опановують техніку диригування, а й привчаються до внутрішньої дисципліни та вчаться складати алгоритми проведення репетицій за допомогою щоденника репетицій з оркестрового класу.

Копончук А. С.

РОЗВИТОК КРЕАТИВНИХ ЗДІБНОСТЕЙ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ ДЕКОРАТИВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Реалії сьогодення потребують людей з нестандартним та креативним мисленням, готових до вирішення різноманітних проблем у швидкозмінних соціально-економічних умовах. Розвиток креативної особистості наразі є цільовим елементом сучасної освітньої системи. Тому надзвичайно актуальним є питання розвитку креативної особистості здатної нестандартно мислити та діяти. Загалом, креативна особистість є запорукою економічного процвітання й засобом національного престижу. Загальновідомо, що найбільш ефективно креативні здібності розвиваються у процесі творчої діяльності.

Разом з тим, перед сучасними освітніми закладами постає завдання цілеспрямованого розвитку креативності учнів як необхідної умови становлення особистості, здатної входити за межі наявних знань, поглядів і думок, створювати нове.

В умовах українського суспільства розвиток креативних здібностей має стратегічне значення. «Креативний потенціал народу відіграє важливу роль у підтримці української ідентичності як важливого чинника консолідації соціуму на основі національних норм і цінностей культурного буття» [3].

Новий зміст освіти передбачає чітке бачення результатів педагогічного партнерства «учень – вчитель», в основі якого відповідні цінності. В Концепції Нової української школи визначені цінності (рекомендовані Європейським парламентом та Радою Європи) які містять 24 риси і чесноти, що їх визнали пріоритетними понад 50 країн світу. Це: **креативність, цікавість, критичне мислення, любов до навчання, мудрість, відвага, наполегливість,**